

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Chronicon Monasterii Bödecensis Ordinis Canonic. Regul.
S. Augustini in Diœcesi Paderbornensi**

Probus, Johannes

Monachij, 1731

VD18 12260568

Pars II. De primo Priore Monasterij S. Meinulphi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64645)

tanter insummebat : circa quam refectionem quid amplius factum fuit , non tacebo ; Ramusculus namque Sylvestris cum fructibus suis , qui accasij nominantur , super ignem ustulatus Episcopo ad mensam sedenti ab honorabili Domino, Domino Hermanno Droge-
mundt me vidente apportatur , & quia idem Monasterium inhabi-
tantes de hujusmodi spinarum amaris fructibus propter ciborum pe-
nuriam edere solebant , manu ipsius injecta spinis , fructum decer-
psit , & comedit.

P A R S II.

De primo Priore Monasterij S. Meinulphi.

C A P U T I.

*Quomodo primus Prior B. Meinulphi Monasterij sit electus,
& de ipsius Virtutibus.*

Porro dehinc anno Incarnationis Domini 1410. Dominus Deus Pastor bonus ac pius volens Monasterio B. MEINULPHI (quod diu absque utili regimine fuit) de bono pastore providere, Fratres Monasterij Congregati in locum capitularem, qui pro tunc retro summum Altare fuit , præhabita oratione Fratrem Joannem Sewaldi ex ipsis unanimi consensu in Priorem & Pastorem prædicti Monasterij elegerunt. Bene hic à Deo electus est, ut pauperi loco præesset, qui bonis moribus ad alios instituendos sufficiens erat, multisque aliis virtutibus adornatus fuit; namque homo multum humilis, austerus sibi aliis benignus, pacificus, quietus, moribus compositus, Deum timens, & in ipsum confidens, charitativus, & in observandis tam in se, quam in subjectis satis fuit rigorosus : quæ omnia in sequentibus sigillatim declarantur.

C A P U T II.

De Humilitate prædicti Prioris.

Fuit itaque humilis, nam nullum superbiæ vitium vel saltem nota superbiæ in eo aliquando potuit deprehendi; Et ne fomentum superbiæ sibi met ministraret, licet uno pede debilis extiterit, tamen non equis, sed humili pedum incessu, quemadmodum sancti Patres, quorum meritis se participem fieri laborabat, ire per viam solitus erat. Cum verò pro Monasterij sui causis incessum foris fecerat, quantumcunque etiam aura turbida apparuerat, viæque lutosa, habitu suo, non mantello, nec toga voluit operiri, prout quidam Religiosi foris in via positi, pro dolor, facere non verentur, qui occasione auræ pluvialis proprium habitum tegunt, & quod deterius est, Excommunicationis Sententiis per hoc non timent innodari. Prædictus etiam Prior in via constitutus (cùm Socius itineris teneritudini suæ compatiens ejus cappam ferre vellet) in hæc verba illi respondebat: *Frater meam crucem propriam ego feram*; sicque non permisit, ut aliquis ejus cappam in via ferret. Aliud prædicti Prioris humilitatis indicium hoc, quod sequitur, declarabit; nam oblonga ejus tunica, cùm inferius ex vetustate & frequentibus laboribus annihilata & consumpta foret, jussu suo inferius abscindebatur, in superiore ejus parte prolongabatur. Quadam etiam vice propter negotium sui Monasterij cùm partem Saxoniam pertransiens, in nummis (quibus cibum emeret) deficeret, velut pauper panem mendicabat; cùm verò in Monasterio suo ob varias necessitates post conventum eum contingeret manducare, consuetus erat rogare coquum, ut propter DEUM sibi daret ad edendum. In tantum etiam diligebat singula sibi necessaria petere propter DEUM, ut, dum cujusdam famosi Domicelli servus ad Monasterium prædicti Prioris occasione viæ declinans, eundem Priorem peteret, quatenus propter Dominum suum cibum sibi ministraret, in hæc verba Prior responderit: *Si propter DEUM de pauperculis cibis nostris edere volueris, impertiemur tibi, quod habemus.* Quod dum servus facere recusabat, indignatione plenus abiit incibatus, postquam verò aliquantulum de loco recesserat, me vidente, gravi molestia fami-

mis

mis compulsus rediit, & cibum propter Deum petens, id quod ministratum fuit, manducavit. Insuper supradicti Prioris humilitatis ornamentum per hoc, quod sequitur, declaratur: quodam tempore quidam mutus simul & surdus in Monasterio dicti Prioris hospitio receptus erat, qui dum graviter ibidem cæperat infirmari, præfatus Prior convenientioribus cibis, quibus dictum infirmum reficere posset, receptis eundem in propria persona visitavit. Audiat & aliud humilitatis indicium: nam quidquid subditis imposuit observandum, hoc & ipse studuit observare; quadam enim vice pro majori habenda disciplinari vitâ ordinavit, & imposuit omnibus, qui sub ejus obedientia Deo militabant, quod circa ignem, cum se calefacerent, silentium observarent, & quicumque ejus institutionem transgrederetur, ille proxima refectione pro pœnitentia tantum panem cum cerevisia manducare deberet; qua ordinatione facta non multo transacto tempore, in Vigilia scilicet Dominicæ Nativitatis, cum Prior post Completorium ad ignem cum Converso sederet, nomine Henrico Krulenberg, & magnâ sollicitudine suæ domûs, qua premebatur, prædictam suam ordinationem non attendens cum assistente Fratre ad focum loquebatur, illis verò sic ad invicem loquentibus Prior ab intus in conscientia admonitus de excessu, Fratri suo dixit: *Frater scis quid jam actum est à nobis? ordinavi, ut ad ignem sedens ibidem silentium observaret, & ecce! illius statuti inventi sumus transgressores;* Respondens Conversus ait: *Pater, æstimo, quod hac ordinatio Vestra minime vos involvat, & quod ubique licitum sit, & aliis vobiscum ad ignem loqui:* ait Prior: *Non ita convenit Frater, ego Fratribus onus imponens, onus cum ipsis non portabo? transgressi sumus, peccavimus, pœnitentiam agere volumus, ut tenemur.* Et ecce! crastina dies illuxit Dominicæ videlicet Nativitatis, in qua omnes Christiani pro solito spirituali gaudio gaudere solent, ac etiam aliquid cibi lautioris insummere; at præmemoratus Prior cum supra dicto Converso à meridianâ refectione se se absentans, in privato loco tantum panem & cerevisiam pro pœnitentia comedebat. Utinam tam perlucidum imitationis exemplar in singulis, qui præsunt, haberetur! plures Prælatos novi, sed vix talem in humili conversatione deprehendi. Aliud adhuc humilitatis indicium: nam cum propter ingens frigus accessum ignis peteret, passus non est, ut aliquis sibi locum daret, sed velut unus ex ipsis

sedem tollens igni inter alios se admovit, & silentio ibidem observato, cum calefactus fuit, sicut agnus mansuetus cum morum gravitate inde discessit.

CAPUT III.

* rigorosa. De * Strenua Vita prædicti Prioris circa semetipsum.

Fuit præterea prædictus Prior satis strenuus in semetipsum; nam in angulo Ecclesiæ supra nudum pavementum tantum culcitram suppositam nocturnis temporibus requievit. Et quodam tempore, dum quendam clericum hospitio reciperet, ac ex paupertate lecto careret, quo eum per noctem quiescere faceret, misericordiam motus ipsum ad suum stratum ire fecit, ipse verò dum cubitum ire vellet, nesciens quò se verteret ad quietem, noctem (ut reor) magnam ex parte insomnem duxit. Prædictus Prior cum magnum frigus ex vestimentorum defectu sustineret, & hoc Domino Guntramno cuidam devoto sacerdoti oppidi Geseke indicatum fuit, ille æquo animo hoc ferre non valens (maximè cum idem Prior tener corpore fuit) pellicium, quo frigus depelleret, eidem miserat, quo dum ille parvo tempore utebatur, uni de sibi subjectis illud ad induendum ministravit; hoc peracto idem Prior tam validum frigus perpeffus est, ut omnia ejus corporis membra tremorem sustinerent, quod dum quidam Conversus nomine Henricus Krulenberg cernebat, compassionem motus in lacrymas solvebatur.

CAPUT IV.

De Patientia & Charitate prædicti Prioris.

Patientia insuper plenus extitit atque charitate. Nam quodam tempore, ipso Paderbornæ pro causis sui Monasterij existente supervenit Subprior suus Daniel nomine nuntians ei, quòd Otto Comes de Woldige omnes Monasterij oves & boves armatam manu abstulisset, ille caput inclinans humili voce ait in hæc verba: *Manducet Spiritum sanctum in his pecoribus nostris, quæ nobis abstulerunt; velut*
bono-

bonorum rapinam cum gaudio susceperet. Contigit etiam quodam tempore, quoddam vestiarium Monasterij nomine Remboldus natione Holandus præ paupertate ejusdem Monasterij citò dare non potuit caligas Magistro Agriculturæ Joanni videlicet Saxoni, hoc audiens humilis Prior caligas suas & inferiorem suam tunicam in unum convolvens accessit cum illis prædicti Joannis Comeram, & lectum ejus studiosè ternens, ea, quæ apportaverat, vestimenta, eidem Joanni pro sua necessitate ibidem reliquit. Aliâ vice, quando idem Prior cum memorato Joanne laboravit, videretque eundem defectum habere in suis calceamentis, mox calceos suos exuens, quia paupertatis amator erat, eos collaboranti ministravit. Tempore etiam, quo gravis fames Paderbornensem Diocesim oppresserat, prædictus Prior de pauperulis suis seminibus (quibus se suosque fratres quoad victum sustentavit) non solum pauperibus in multitudine accrescentibus largâ manu ministravit, sed etiam victu, suis defectum sustentibus charitativè subvenit. Ego verò (scilicet Joannes Probus) qui prædicta semina sub custodiâ servabam timens quod eadem statim finem habitura essent, sæpius eadem mensurabam, ut saltem scirem, quando eorum finis appropinquaret, hoc dum Prior recognovit, præcepit ille, ne semina de cætero mensurarem: Et ecce non parva procuratio dignantissimi Procuratoris B. MEINULPHI in suum proprium Monasterium! nam prædicta semina, licet satis modica extiterint, tamen sancti MEINULPHI intercessione apud DEUM ita in regale augmentum sunt producta, ut toto famis tempore non solum Monasterio sufficerent, sed & pauperibus ex his, ut præfertur, largiter fuerit ministratum. Audi nunc, quid gratiæ, quidque recompensationis prædictos Regulares ex his pietatis operibus sequebatur; Pius namque Dominus, in cujus nomine iidem Regulares de suâ paupertate pauperibus abundanter ministrabant, ut eisdem effectualiter notum faceret id, quod in sancto suo loquitur Evangelio: *Date, & dabitur Vobis*, contigit circa idem tempus, quo prædictas fecerant eleemosynas, eos ultra mille & quingentos florenos ad refectorem sui Monasterij à diversis hominibus sibi datos recipere; & ita ad honorem DEI factum fuit, ut, quia fratrem, qui *dare* dicitur, opera pietatis permisérunt exercere, idcirco coæternus ejus frater, qui *dabitur* vocatur, cum abundanti benedictione fuerit introductus. Indiciu

Indicium quoque charitatis in prædicto Priore tale fuit, qui cum in reformatione Monasterii B. Meinulphi ultra vires suas gravabatur, tamen ut majorem fructum pro lucrandis animabus faceret, ad petitionem cujusdam Institoris nomine Henrici de Weke onus ad novum Monasterium construendum prope oppidum Attendossen Coloniensis Diocesis, tanquam hoc ipsum à Domino DEO sibi nuntiatum foret, gratanter acceptans, fratres illuc ad prædictum Monasterium incipiendum destinabat. Præfatus itaque Prior utriusque loci gravem curam insuper & labores plurimos sine cessatione gerens, quodam tempore ad præfatos emissos suos Fratres, ut singula circa illos, quæ necessitatis erant, ordinaret, ire properabat; ad quos dum veniret, & multitudinem decurrentium aquarum ad idem Monasterium hæreditariò jure pertinentium ibidem cerneret, jubet, ut Fratres irent ad piscandum, qui dum injuncto operi fortius insistèrent, accidit, ut unus è Fratribus nomine Hermannus Cassel minùs cautè transitum in aquis servans laberetur in profundum, & dum à cunctis de vita ejus fuerat desperatum, festinaverunt tamen eum de profundis trahere, ut saltem defunctorum commendatione super eum factâ communi traderent sepulturæ; unus itaque ex illis longo assumpto baculo, cui ferreus uncus infixus erat, ad locum, quo prædictum mortuum jacere æstimaverat, tactum faciens, nallum mortui Fratris vulneravit, & tandem lacineæ inferioris tunicæ, qua submersus indutus erat, uncum baculi casualiter reperit introductum, sicque mortuum magno cum mærore ad terram traxit. Prior verò mortuum videns Fratrem, ac se considerans ejus mortis fore causam, eò quòd eundem piscari tunc jubebat, & ob id se se etiam irregularitatem incurrisse multum dolens, omnipotentem DEUM, ut propter B. MEINULPHI merita super defuncto Fratre sibi consolationem tribuere dignaretur, inclamabat, & ecce! cujus vita ablata fuit, dum per viam versùs Monasterium velut quoddam morticinum portaretur, ad portantes loquens in vitam pristinam est reductus. Post hæc, dum refectionis horâ de pulmentario, quod ceperant, manducare vellent, præfatus Prior, licet magnam consolationem receperit de Fratre suo, qui revixit, tamen de hujusmodi piscibus edere recusans ait: se ex his refocillamentum nolle suscipere, quòd in tali mortis periculo fuerant acquisiti, peroptimè noscens,

nosces, quid sanctus David aliquando fecerit, qui cum aqua, quam tres in populo fortiores de cisterna Bethlehemitica sub grandi periculo sibi apportaverant, sitim suam extinguere non consensit. Circa præfatum Fratrem Hermannum & aliud satis mirabile contingebat: quodam namque tempore incautè super quoddam præfati Monasterij transiens ædificium, de superioribus supra lignorum struem horribilem lapsum fecit, & Dominus DEUS famulum suum per intercessionem B. MEINULPHI, cujus Monasterij Conreformer extitit, protegens & conservans fuit, ut nullum læsionis signum ex prædicto ejus repentino lapsu in eo repertum sit; nec ipse aliquam sensit læsionem, sed surgens ad pristina & consueta sua opera lætus rediit peragenda.

C A P U T V.

De Pace & quiete prædicti Prioris, & quòd idcirco opera, quantum potuit, se suosque subtraxit.

INtereà prænominatus Prior vir pacis fuerat singularis; semper enim ejus verba modesta erant, & pacem resonantia, & si quempiam de sibi subjectis in aliquam mentis disturbancem ruisse novisset, noctis sopori penitus se non dedisset, nisi turbatus subiectus pacem cordis recepisset. Et sicut idem Prior semper pacificus erat, ita & moribus satis compositus fuit, ac quietus; nam Fratribus suis dicere solitus erat in hæc verba: *Fratres propter exercenda agriculturæ opera non venimus in hunc locum, sed ut destructum Monasterium reformantes Divinum Cultum augeamus*; ad hoc enim magis erat inclinatus, ut unusquisque panem suum in quiete cellæ operaretur, quàm in tumultibus fori ad virtuosæ vitæ periculum se quovis modo exponeret, ob quam causam agriculturæ opus, quod distractionis materiam afferre solet, difficile sibi ad peragendum fuit, & nisi necessitate compellus, illud à suis exerceri non permisisset; Cùm enim agriculturæ operi insisteretur per suos, summè cavebat Prior, ne decimalis terra vomere scinderetur, noluit enim alienos Fratrum sudoribus se quoquo modò quæsturare; propter quod etiam quosdam agros decimales (licèt eorum proprietas Monasterio suo maneret) sylvescere con-

C

sensit

fenſit & permifit. Denique in tantum quieti deditus erat , ut ſtrepituoſam actionem , & præcipuè vocum clamores multum abhorretet , ita ut infra Monafterij ſepta carpentariorum , fabrorum , & ſimilium , quorum opera cum ſilentio peragi minimè potuerunt , ſolummodò ſonus audiretur. In tantum etiam idem Prior moribus fuit adornatus , formæque decorus , ut ſi quis ignotus ad interficiendum eum , vel aliter nocendum , juramenti votum emiſſet , puto nihil ei nocuiſſet , ſi ſaltem ante illatum malum vultum ejus conſideraſſet.

C A P U T VI.

Quomodo præſatus Prior DEUM timuerit.

Fuit etiam præmemoratus Prior homo timens DEUM , in ipſum confidens , quod in ſequentibus clarè patet. Nam ex eo , quòd in temporalibus bonis multum defecit , non habens , unde Divinum opus bono moderamine complere poſſet , putavit , quòd diebus celebribus , maximè tempore meſſis in ſubſidium ſui reformandi Monafterij aliquantulum poſſet extrinſecus laborare , & idcirco multum de fæno celebribus diebus ex campis Monafterio ſuo cum curribus adduci fecit , & in congeriem magnam ſub diò propè turrim poni. Pius autem Dominus , qui diem Feſtum celebrandum inſtituit , devoto ſuo Vicario , quantum in mandati ſui transgreſſu deliquerit , evidenti ſignò declaravit ; unus namque de Clericis ſuis nomine Remboldus ſuper acervum prædicti fæni in ſublimi ad componendum ſtabat , & minùs cautè ſtandò ſe cuſtodians horribilem caſum ad terram fecit , cùmque ab omnibus , qui huic ſpectaculo præſentes erant , de vita illius deſperatum fuit , oratione à Priore prædicto humiliter ad DEUM fuſa , ſtatim is , qui mortuus putabatur , ſurgens ad priſtina ſua opera ſanus eſt regreſſus ; Acervus verò prædicti fæni , quia diebus ſacris vehendus collectus fuit , ab intùs putreſcere cæpit , & ad nihilum eſt redactus. Duobus hiſce narratis , videlicet , quia mortuus revixit , & fæna perièrunt , Prior ſe culpabilem cognoscens dies celebres à ſuis ſubditis majori diligentia inſtituit obſervari. Quod & ita factum eſt. Et quòd idem Prior in Dominum DEUM confidens fuerit , hæc , quæ ſequuntur , declarant. Quadam vice , dum ipſe

ipse cum Fratribus suis in sylvâ ligna jam succisa in unum componere vellet, contigit, ut lignum satis grande improvisè super conversi cujusdam manum nomine Henrici Krulenberg laberetur, ita ut eadem manus velut in pressurâ gravi teneretur, dùmque Conversus clamandô horribilem sonum faceret præ dolore, quem sentiebat, hi, qui præsentés erant læsam manum de prelo eruebant, & ecce! manus ista velut mollis cera in amplitudinem pressa nullum rotunditatis signum in digitis ostendebat; Prior verò præmemoratam manum apprehendens, singulos ejus digitos fritilandô reduxit in rotundum, ac eandem manum scapulari dicti Conversi involvens, sanctum MEINULPHUM pro sanitate ipsius inclamavit in hæc verba dicens: *Sancte Meinulphe, ora pro nobis, quia tali manu, quæ jam læsa est, pro Monasterij tui reformatione nequaquam carere possumus;* Et ecce! in virtuosæ orationis signum supradictus Conversus læsam manum alterâ die sanam recepit.

C A P U T VII.

Quòd prædictus Prior propter humilem sui Conversationem à suis subditis timebatur & amabatur, voluitque eos sibi simpliciter obedire.

Hic dilectus DEO Prior omnem familiaritatis notam cum suis subditis habere devitans ita rigorosum, apparatusque gravem se se coram Fratribus ac Laicis exhibebat, ut nullus ex ipsis levitatis verbum, aut quidquam regulari disciplinæ, vel bonis moribus contrarium præsentè Priore ausus fuerit ostendere. Et per hujusmodi factum tam Fratres quàm Laicos ad sanctum timorem celeritèrque obediendum incitavit, ita, ut omnis nociva libertas, & cervicosa audacia, quæ claustralem vitam velut tinea panni ad suam destructionem corrodens demolitur, locum sub hoc Priore nequaquam habere potuerint. Nam iste Prior in observandis tam in se, quàm suis multùm fuit rigorosus, & sicut in observandis erat exemplaris, ita subjectos suos observanda voluit observare. Talem etiam in conversatione suâ universis se exhibuit, ut non solùm à suis amaretur, sed & laudabiliter timeretur. Et quis tam dilectum DEO Virum non amâisset, qui strenuus disciplinæ amator absque reprehensione

hensione humiliter inter Fratres conversabatur, quique, quantum gravis Monasterij cura permisit, conventui suo tam in choro quam in Refectorio se praesentem fecit, & licet tenerrimae naturae fuerit, communibus cibis erat contentus, communem etiam cultum in vestibus ferendis habuit. Quid plura? cunctis ipse imitabilis erat, nam indefesso vitam sanctam gerens, multiplicibus sanctae conversationis documentis eam suis posteris tradidit observandam. In tantum etiam a suis timebatur, ut jussis suis absque contradictione simpliciter obtemperaretur; voluit enim unumquemque de sibi subjectis id facere, propter quod electi DEI ad monasticam solent concurrere vitam: Videlicet, propter Christum Praelato etiam ad nutum usque simpliciter obedire, & idcirco cum paucis personis multa opera perficere solitus erat, ita enim ad jussum suum singuli ad qualiacunque opera se promptos exhibebant, ut in operando magis volare quam gradatim incedere putarentur, & si unus eorum in operibus, quae operabantur, per se solum totum facere potuisset, nequaquam sibi in illo pepercisset. Quid dicam de Fratre (cujus nomen in benedictione erit) qui quadam vice in dicto Monasterio cum caeteris ad operandum deputatus a DEO concupivit, quod dies in horis suis longaretur, ut eo diutius laboribus posset insudare. Attendant hoc illi, qui hodiernis temporibus etiam pro aeterna salute sua comparanda vix ad opera compelli possunt, & insuper in opere pigri potius petunt diem expendi torpore quam labore. Quia etiam praedictus Prior sibi ipsi extiterat multum rigorosus, exemplarisque in suis factis, contigit, ut discipuli ejus sanctae vitae formam, morumque gravitatem in ipso attendentes simpliciter eidem dilectionis studio obedire satagerent; haec namque bonorum subditorum est consuetudo, quod simpliciter obedientes nunquam Praelatum suum velut hominem, sed ut Angelum de coelo sibi destinatum intueantur, ejusque injuncta tanquam ore DEI praecepta pervigili cura sine murmure exequantur. Tales etenim sic subjecti non ipsi de vita sua, sed eorum Praelatus in districto judicii die rationem reddere tenetur. Vae autem illis, qui in habitu Religioso propriam salutem negligentes, non solum suis Praelatis non satagunt obedire, sed & contra ipsos (velut Filij Israel in deserto Moyse fecerant) murmurare non verentur. O magnum & detestabile malum! quod quia Dominus in propria per-

sona

sona in tantum detestatur, ut sic dicat : *Qui vos audit, me audit : & qui vos spernit, me spernit* : murmuratorem sine speciali persecutione inultum abire non permittit. Cujusmodi exempla, quorum longum hic Catalogum annectere possem, adducere ob angustiam temporis supersedeo.

C A P U T VIII.

De rigorosis Exercitiis ad suos subditos.

Praefatus Prior, quia se noverat pro suis subditis redditurum fore rationem, & nolens suam per eorum excessus gravari conscientiam, nec animarum sanguinem in districtissimo Judicii die à suis requiri manibus, quidquid sibi utile visum fuerat, ut subditi ejus ad salutem suarum facerent animarum, hoc ab eisdem penitus voluit observari, quod si quis de subiectis se hoc nescire, quod sibi faciendum fuerat, allegasset, aut etiam invitè hoc fecisset, statim Prior manum apponens subditum de hoc instruxerat cum affectu. Contigit namque quodam tempore praedictum Priorem dicere ad unum de Laicis in Conversum promovendum nomine Henricum Krulenberg, ut iret & mulgeret vaccas, qui dum aliquantulum gravem se ad hoc ostentaret, repente Prior eundem ad locum duxerat, quo mulgendum erat, & manu vas arripiens in propria persona mulgere vaccam cepit, cumque Laicus Priorem suum sub vacca sedentem & mulgentem cerneret, viam, quā evaderet, non inveniens, id, quod antea facere recusarat, jam cum Priore vaccam mulgens lätus adimplebat, sicque subditos suos ad piæ imitationis incitamentum in humilibus exercitiis exercere non cessavit. Siqui verò fuerint, qui praefatum Priorem in dicto humilitatis opere reprehendere attentaverint, ipsi sibi testes sunt, quòd nondum ad humilitatis viam, quā Regnum Cœlorum scanditur, pervenerint. Quodam etiam tempore, cum praedictus Prior diligenti consideratione unum de Novitiis satis mollia præ cæteris Fratribus pulvinaria habere in suo strato animadverteret, fasciculum de filigineis straminibus arctiori modo, quo potuit, in invicem colligavit, & praenominatis pulvinaribus tacite ablati ad caput tacti Novitij repon-

bat. Unus etiam Clericus Joannes videlicet Paderbornensis (qui paupercula Monasterij semina in granariis ex injunctâ obedientiâ custodire solebat) tantas molestias ex eorum pulveribus , dum ea excusserat , incurrit , quòd sæpius se supra semina prosternens ex mærore cordis validas ac sonoras voces dabat , quas molestias dum Priori retulit sperans se per hoc ab officio supradictò haberi supportatum , Prior machinationes ac tentationes diaboli in præfato facto deprehendens nequaquam eum ab hoc absolvit officio , sed magis subditum ad propriæ voluntatis suæ expurgationem probare volens longo postmodum tempore idem officium eum exercere permisit. Prædicto etiam Clerico lectus de plumis & satis bonus à Parentibus transmissus fuit , quod dum Priori fuerat indicatum , lectum tollens , Clericum , prout cæteri secundum loci paupertatem defectum sustinebant , penuriam in lecti carentia fecerat sustinere. Alius etiam Clericus ibidem erat , à cujus Parentibus Monasterio sæpius pannus mittebatur , & Prior sanctorum statutorum legem perpendens , non Fratri , cui pannus fuerat missus , illum fecerat ministrari , ne per hoc in sui culpam nota proprietatis Ordini sancto paulatim oriretur , quamvis & hoc absque statutorum læsione facere potuisset. Prædicto etiam Fratri quodam tempore pannus pro perficienda sibi cappâ transmissus fuit , Prior verò Fratrem ad plenum probare volens , ordinatione suâ ad sartoriam venire jubet , ibique cappa ad corporis sui mensuram de prædicto panno scinditur , & aptatur , nec mora : cum confuta fuit & parata , jam occultatum Prioris exercitium , quod dictum Fratrem exercere disponebat , cunctis redditur manifestum , præfata namque cappa sic parata Procuratori domûs (qui æqualis stature erat cum exercitando Fratre) traditur deferenda. Ita factum fuit , ut unde vitiosus Frater prius lætabatur , quia novam cappam speraverat se habere , inde postmodum , dum aliam cappam talem deferre cerneret , inopiam sui spiritûs per hoc deprehendit ; nec suffecerat prædictum Fratrem per eandem semel exerceri & turbari , nam dum cappa inveterata fuit , prædicto Fratri data est ad portandum. Idem Prior , qui Fratres suos licet virtuosos diligenter probare solitus erat , à cella Fratris sui Henrici de Hervordia Sacerdotis propter minimum excessum januam tollens , ad ejusdem Fratris majorem humilitatem aliquamdiu moram fecit , antequam de licen-
tiâ

tiâ idem Frater januam cellæ recepit. Quadam etiam vice dum prædictus Prior Novitium increparet, & idem in genua mox se proster-neret, Priore abeunte in genibus permittitur sedere, Novitius verò nondum de simplici obedientiâ institutus per omnia, surrexit, & circa prostrationis suæ locum ambulavit, post aliquantulum verò tempus Prior reversus eundem graviter increpavit, & interrogans loquitur in hæc verba: quis à terra ut surgeres, licentiam tibi de-dit? addiditque: quis tu sis, jam benè cerno. Ecce quàm strenuus Novitiorum Institutor, ut in virtuosa vita proficerent, erat supra-dictus Prior. Alio tempore duobus Laicis, quos ut benè probare posset, culpam gravissimam imponens, non solum graviter eos in-crepavit, verum etiam eorum interiori tunicâ usque ad umbilicum rupta disciplinâ non parùm eorum dorsa castigavit. His prædictis exercitiis, ut subditos suos ad beneplacitum sufficienter probaret, excessum quamquam minimum impunitum abire non permisit.

C A P U T IX.

De difficili receptione Novitiorum ad profitendum.

Novitios, quos ad disciplinarem vitam præfatus Prior minùs di-rigibiles in probationis annò reperit, nisi mores in melius permutassent, à Congregatione sua separasset. Attendit namque, quòd commixtione unius morbidæ ovis totus grex reddatur maculosus. Quapropter quemdam Clericum admodum nobilem, jamque vestitum simpliciter non obedientem ab ordine velut infectum dispulit & removit. Alius Clericus investitus, ut ad professionem reciperetur, vix precibus potuit obtinere. Quidam etiam Conversus ex quo quoddam humile exercitium sibi impositum in perficiendo gravem se fecerat, sacris vestibùs exiit à Priore, rursus tamen ad ordinem revocatur, sic & Laicos suos satis diligen-ter probare solebat. Prænominatus etiam Prior propter majorem pacem inter subditos suos conservandam ad cohabitandum tales re-cipere noluit, qui cum aliis communiter laborare non valebant. Prædices namque Civis Paderbornensis nomine Stephanus Filium suum adolescentem cum notabili pecuniæ summâ Monasterio Bude-censi

censu liberaliter tradidisset, sed quia cum aliis laborare minùs aptus fuit, nequaquam propter pecuniam (licet Fratres ejusdem Monasterij pauperes exstiterint) est admissus.

C A P U T X.

De gravibus dicti Prioris laboribus, & de quibusdam miraculis, quæ circa Reformationis labores contingebant.

JAm qualia exteriora opera prædictus Prior exercere consueverat, paucis declarabo: hic namque propter Monasterij excessivam paupertatem gravibus malleorum percussionibus circa incudem usque ad corporis defatigationem sæpiùs fabrum juvare non cessavit. Insuper magna quercina ligna ad secandum consuetus erat cum securi deponere, denique sæpiùs carpentabatur, glebam ad conficiendos parietes pedibùs calcando præparabat, & quod majus est, eam glebantibus Fratribus humeris suis apportabat. Quodam tempore dum Prior pro structura lapides cum curribus adducere fecit, contigit aurigam, juvenem videlicet quatuordecim annorum, dum equi cum impetu onustum currum in profunda via traherent, de superiori loco ante currum ruere, sicque rota onusti currus utrumque ipsius crus pertransivit, & per hujusmodi rotationem velut inutilis factus currui imponitur, ad Monasterium ducitur, ante Altare Beati MEINULPHI fertur, ubi Prior genibus prostratus infirmum supra utraque brachia jacentem habuit, sanctum MEINULPHUM pro sanitate ipsius suppliciter inclamavit, quo facto infirmus statim loquitur in hæc verba: *Nihil mihi deest ac nocet*, & ita, qui debilis pedibùs ante Altare B. MEINULPHI portabatur, omnibus, qui præsentibus erant, DEUM collaudantibus ad pristina sua opera est reversus. Alio quoque tempore ex quo turris magna planè fuerat absque tecto, & præfatus Prior cum suis structuram ligneam pro habendo tecto vellet erigere, quale miraculum circa hoc contigerit, non tacebo. Malus namque dictæ fabricæ in medio collocandus, cui tota lignorum machina innititur, quando de terra per gyrographum sursum in aërem ducta fuit, ita ut jam attrahi deberet supra murum, Magister operis accessit volens disponere, ut prædictus malus super eundem turris murum

murum commodiùs duceretur , casu accidit , quod idem malus ex quadam negligentia magna cum velocitate descensum ad terram faceret , præfatumque magistrum operis se minùs custodientem arripiens , eum ad unius stadij spatium ab ædificio (prout à pluribus visum fuerat) eiecit , sed Domino DEO ipsum piè protegente statim quasi in momento absque ulla læsione cunctis eum intuentibus sedere videtur supra murum prædictæ turris. Nulli itaque dubium , quin B. MEINULPHUS volens sui reformandi Monasterij continuare processum , præfatum Magistrum à periculo mortis suâ intercessione præservavit.

C A P U T X I.

Quomodo prædictus Prior more Sanctorum Patrum humiles structuras fieri ordinavit.

Satis etiam præfatum Priorem apud DEUM & homines commendatum facit , quòd quemadmodum sancti Patres in vilibus casulùs habitantes repromissiones sibi factas à longè respiciebant , atque salutabant , ita memoratus Prior ad humilia ædificia erigenda semper inclinatus sursum mente in cœlis fuerat conversatus , & sicut idem Prior in reformatis Monasteriis de lignis factis , quæ circa partes inferiores visitare consueverat , majorem spiritûs fervorem reperit , ita pari modo adinstar eorundem omnem sæcularem apparatus & curiositatem devitans ædificia sui Monasterij ex virgis contexere , lutoque plasmare , & secundum DEUM decenter & devotè inhabitare decrevit , novit enim prudens Prior , quòd magnifica ædificia animi rigorem ad vitæ molliem paulatim soleant inclinare.

C A P U T X I I.

De virtuosa vita Subditorum prænominati Prioris , & primò de Fratre Subpriori , qui in servitio Christi semper absque tadio devotus erat.

Nunc de Discipulis & Subditis memorati Prioris aliqua relatione digna brevi stylo restant referenda. Fuit prædicti Prioris Subditus nomine Daniel singulari probitate perspicuus , qui

D

in

in servitio Christi præ mentis jubilo se semper hilarem exhibebat, raro aut nunquam tedium passus in choro, & quamquam corpore debilis exstiterit, tamen cum chorum ingredientibus prout frequenter primus fuit inventus, corpore vivior, mente purus, dulcissimâ suâ conversatione cunctis amabilis erat, hic in sumendis cibis satis sobrius habebatur. Quodam etiam tempore in Refectorio ad mensam sedens in tantum Divinæ attenderat lectioni, ut lixivium per errorem refectorarij sibi appositum velut bonum potum cum affectu insumeret, postmodum, cum hoc cæteris innotuit factum, & interrogatus quid bibisset? Respondit: *Nescio Frater, scio quia potum habui, quem potavi.* In sacratissima Paschali nocte lectionem legens ita præ gaudio mentis raptus fuit, ut, dum eandem per *tu autem* concluderet, membris omnibus sui corporis penitus relaxatis ad terram lapsus cunctis velut mente alienatus (prout in extasi raptis moris est) apparebat. Ex eo etiam quod prædictus devotus Frater postmodum in tertium Monasterij Priorem electus fuit, idcirco ea, quæ Prioratus sui tempore sub ipso gesta sunt, in sequentibus, ubi de Prælatura ejus agitur, scriptis annotantur.

Alius de prædicti Prioris Fratribus nomine Conradus Nekke spiritu specialiter fervens in opus coaguli longo tempore se exposuit, fidelique studio idem opus studuit adimplere. Hic dum ad Sacerdotium promotus erat, in signum, quia ad tam dignificum Officium Divina ordinatione accessum fecerat, sicut antea devotus fuit, jam Presbyter ordinatus deinceps magis ac magis in devotione profecit; & maximè circa venerabile Altaris Sacramentum singulari devotione trahebatur. Hic etiam DEO dilectus Frater non in hoc contentus esse voluit, quod Religiosis vestibus indutus erat, quod statutis temporibus cum aliis horas cantabat, in quibus pro dolor! plures jam nunc sunt contenti, quorum robur alieni spiritus videlicet maligni ipsis minùs attendentibus consumere non cessant. Sed dictus Frater ad hoc multum contendebat, ut intus in corde Religiosus ac devotus existeret, in tantum enim circa emendationem vitæ suæ fervore ab intus æstuabat, ut hoc extrinsecus in corporis apparatu abscondere non valeret. Tandem cum Domino DEO placitum fuit, ut devotum sibi famulum de miseriis hujus vitæ ad se evocaret, quodam tempore cum matutinas cum cæteris Fratribus psalleret, apostemate

sternate percussus tribus diebus gravi infirmitate laborans finem vitæ devotè terminavit.

Fuit & alius prædicti Prioris subjectus nomine Henricus de Hervordia, qui in fervore devotionis & cordis humilitate præcipuus ædificatoria semper verba dicere consuetus erat, maximè de ortu & extirpatione vitiorum ac remediis eorundem, qui & gaudebat vehementer, quando de talibus materiis cum Fratribus contigerat eum loqui. Prior etiam Monasterij, cùm interdum causâ exercitij graves molestias eidem, ut eò ampliùs in via virtutum proficeret, inferebat, prædictus Frater absque murmure patientiam exhibebat, quàm verò diligenter se circa vitiorum extirpationem, & internorum recollectionem, quàmque devotè circa passionem Domini & beneficia ipsius exercere solebat, non brevi verbo, ut opinor, possem explicare. Et quid plura referam? sanè exemplarem vitam bonis moribùs plenam velut testamentum posteris reliquit. Itaque quia in juvenili ætate ad virtuosam & devotam vitam sese incurvavit, jam senio confectus apud Regulares Monasterij B. Dionysij in Möllenbeck virtutibus plenus DEO disponente finem vitæ fecit.

Erat & alius Frater Joannes Kilverman unus ex his, qui cum primis Reformatoribus Monasterij B. MEINULPHI in Bödeken transmissus fuit Presbyter senex & devotus, quia specialem gratiam habuit verbum DEI prædicando seminare, iste dum in magna paupertate Monasterium cerneret constitutum, assumptò Sociò sibi deputatò petitionem in prædictæ Reformationis subsidium circumquaque fecit, de qua non parvam pecuniam attulit ad structuram. Contigit etiam, dum in Territorio Comitis de Schwowenberg in quadam villa Glinnten nominata propè Weseram petitionem suam faceret, & ibidem mulierem, ut pro Reformatione Monasterij B. MEINULPHI adjutricem manum porrigeret, precaretur, eadem mulier audiens B. MEINULPHUM nominari cum lætitia mentis prorupit in hæc verba: Dilecte Domine ob honorem B. MEINULPHI libenter munus vobis dabo, nam tribus annis privata visu fui, & consultum mihi erat, ut pro receptione visus Altare B. MEINULPHI (quod apud nos in Ecclesia memoratæ villæ ad honorem ejus constructum est) visitare, spondi visitare, qua sponsione facta statim hos oculos claros, quos habere me cernitis, per intercessionem B. MEINULPHI recipere promerui.

Prædictus devotus Sacerdos in Missarum celebratione quotidianus habebatur, & cum præ senectute ac corporis debilitate Missas celebrare non potuit, nequaquam tamen concelebrare neglexit, nam omnibus missis, quæ in Monasterio celebrabantur præsentem se exhibens devotis orationibus animum occupabat. Tandem decrepitam ætatem attingens Domino DEO fidelem servum suum ad se vocare disponente gravi infirmitate correptus de vitæ hujus miseriis in Electorum consortium, ut speratur, transmigravit.

C A P U T XIII.

De Simplici obedientia cujusdam Clerici ac piis ejus actibus.

Fuit & unus de Discipulis primorum Reformatorum Monasterij B. MEINULPHI nomine Frater Joannes Probus, qui dum in Clericatum primum ad præfatum Monasterium venerat, cerneretque ibidem pomæria præ nimia vetustate corrupta & deficere, magno cum labore operam ad hoc dedit, & ut pomæria nova suis in locis fierent, prout in præsentiarum cernitur esse factum, quibus perfectis & hoc laboravit, ut prædictis pomæriis nucum hortus jungeretur, & licet prædictus Frater, prout frequenter exterioribus laboribus sub obedientia militans deputatus fuerit, tamen mediis temporibus, quibus hoc poterat, libros ad emendationem vitæ perutiles scribere non neglexit, videlicet Climachum, Excerptumque super Psalmos in tribus partibus ex Beati Augustini quingenis: tandem autem præ senectute dum jam oculi ejus minùs clarè videre cæperunt, Lectionarium integrum cum suo Diurnali de licentia Prælati sui conscribebat, de quibus cum quis legerit, rogat hic qui scripsit, ut eum orationis suæ participem faciat propter DEUM. Quodam etiam tempore cum præfatus Frater, de quo agitur, in cella scribendo sederet, Prior suus superveniens & ad januam ejus pulsans strepitum fecit, Frater verò de intùs scribens ac penitùs ignorans quis ad ejus pulsasset cellam, de sede cum velocitate surgens pulsantem intromisit, & dum Prior intromissus scripturam cerneret, quam exarabat, ultimæ dictionis finalem litteram reperit non completam. At Prior interrogans, cur hanc ultimam litteram dictionem complendò minime

mè addidisset? Respondit Frater: Non audebam Pater, nam dum januæ pulsus auribus meis impressus fuit, nolui pulsantem per aliquantulam moram diutius stando contristari, post quod salutare responsum Prior ait in hæc verba: hæc fuit sanctorum Patrum laudabilis consuetudo. Prædictus etiam Frater ante corporales suas refectiões circa Refectorium sedens postquam ibidem orationis Eleemosynam animabus, quæ in locis purgatorij detinentur, secundum laudabilem consuetudinem prædicti Monasterij ministrasset, Refectorium ingressus & *Benedicite* lecto orationem brevem pro se & Conventu fecit, ut ex lectione legenda uterque honorem DEI ac emendationem suæ vitæ promovere mereretur. Consuetudinis insuper prædicti Fratris fuit, ut quicumque in Refectorio orationis suffragium petendo postulasset, ne idem petens suò desiderio fraudaretur, pro eo Angelicam Salutationem ad B. V. MARIAM effundebat. Similiter etiam pro his fecit, qui humiliati in Refectorio aut de terra ibidem manducabant, vel pedes Fratrum ibidem osculari videbantur. Etiam idem Frater, de quo jam fit sermo, talem habebat consuetudinem, ut cum dicendarum culparum aliquis eum proclamaverat, versa vice in gratiarum actionem pro eo Virgini MARIÆ Salutationem Angelicam propinaverit. Cum verò quis prædicto tempore propter excessum susceperat disciplinam, jam dictus Frater, ut disciplinandus de proclamata culpa sese penitus emendaret, simili modo B. V. MARIAM cum Angelica sua Salutatione celeriter salutavit. Supradictus etiam Frater qui noverat utile fore pro Fidelibus Defunctis exorare, in laudabilem duxit consuetudinem, ut quoties de Cella ad Chorum vel de Choro ad Cellam transitum fecit, nisi eum legere contingeret, ad quod ex ordine teneretur, omnibus indigentibus animabus à corporibus seperatis orationis Eleemosynam propinaret salutarem. Idem Frater laudabili hac utebatur consuetudine, quòd omni die ad hoc sibi certo deputato tempore pro Venerabili suo Priore singulariter exoraret; & omni tempore post injunctam poenitentiam pro peccatis suis ratione Confessionis legere solebat unam Angelicam Salutationem pro suo Confessore, illo videlicet, cui ultimo confessus fuit. Prænominatus etiam Frater quasdam scripturas legens scriptum reperit, quàm acceptabile foret B. M. Virgini gloriosæ ferta legere & orare, & fiduciam in eam habens sibi ferta

legere non neglexit. Quodam verò tempore, cùm idem Frater debilitatem senserat sui capitis, timens, quòd ex labore lectionis prædictorum sertorum magna ex parte debilitas talis sibi accidisset, eadem ferta postponebat. Postmodùm tamen cùm se recollegerat, capitis sui læsionem factioni spiritualis inimici magis adscribens quàm labori, quem circa lectionem sertorum fecerat, eadem ferta gloriose Virginis MARLÆ, cui omnis laus competit, prout antea solitus erat, legere incepit, & dolorem capitis deinceps non sensit. Frater etiam supradictus, qui erat unus de Discipulis primorum Reformatorum Monasterij B. MEINULPHI, dum post plenariam prædicti Monasterij in suis ædificiis reformationem multitudini Fratrum devotè psallentium ibidem Divini Officij tempore interesset, & mente revolvens quomodo non longo transacto tempore circa dictæ reformationis initium ejusdem Monasterij Ecclesia absque tecto fuerat, ac testudo ipsius desuper velut in saltu crescentibus arboribus plena, videretque in præsentiarum multitudinem devotorum Fratrum in utroque Choro ferventi voce Dominum DEUM collaudantium, hæc videns, hæc audiens à lætitiæ lachrymis sese interdum minimè continere potuit; mirabatur enim valde, quòd prædicta Ecclesia, quam aliquando noverat stabulum jumentorum, jam jamque Divinâ gratiâ hoc agente facta fuerat locus Canonikorū Reformatorum, mirabatur inquam quòd prædictum Monasterium in tantum depauperatum erat, ut duntaxat unam personam, ultimam videlicet Abbatissam ejus nomine Walburgim cum ancilla sua Kunnegunde enutrire & sustentare non suffecit, prout sibi peroptimè notum fuit, jam in præsentia centum & quadraginta personas Domino DEO fideliter servientes, ipso operante in victu & vestitu sufficiens esset sustentare. Nec hoc solum; nam magna multitudo hospitum ad prædictum concurrens Monasterium multum inibi consumit, ut apparet, in quantum dicti Monasterij pauperculi redditus se extendunt. Et gratias Divinæ Gratiae, quia non alius prædicta omnia administrat, nisi pius Dominus DEUS, qui quodam tempore de sua benignitate quinque millia hominum de quinque panibus & duobus piscibus magnificè satiavit. Jam quid in scriptis ampliùs de prædicto Fratre relinquere poteris possum? In parte novi Fratrem illum sed utinam plenius agnovissem. Scio quòd Fratres suos secum commorantes in Christo JESU

SU sincerè dilexit. Quapropter vos dilectos Fratres qui Monasterium B. MEINULPHI pro tempore inhabitatis, quod possum, deprecor & exoro, ut cum idem Frater carnis sarcinam deposuerit, pro eo in orationibus vestris maximè circa sacri Altaris sacrificium Dominum DEUM humiliter exoretis,

C A P U T XIV.

De Converso, qui tempore gravissimæ tentationis viriliter egit, ne vinceretur.

Fuit & alius Conversus unus de primis Reformatoribus supradicti Monasterij nomine Godfridus, qui licet multis virtutibus adornatus exstiterit, singulariter tamen continentiae deditus, ea, quæ animum ejus ad carnis molliem impellere videbantur, sapienter declinavit. Contigit namque circa prædictæ reformationis initium, dum adhuc pulcherrimæ mulierculæ vicinia ejusdem Monasterij occuparent suis mansionibus, prædictum Conversum porcos in silvam ad pascendum ducere; & ecce lasciva quædam Fœmina, ut deciperet ac ad lapsum eundem involveret, ipsum sequebatur pedetentim, quæ dum dicto Converso in silva propinquaret, incitamenta, quibus ad carnis copulam incitaret, fecerat manifesta. Sed pius Dominus, qui sanctum Joseph ab impudica muliere impollutum custodivit, & hunc dilectum ejus Famulum ab immunditiæ laqueis magnificè præservavit; nam validus strepitus, ac si lupo ad devorandum inter pecus foret, audiebatur, quem strepitum dum Conversus animadverit, violento cursu, ne malum carnis incideret, fugam inñit. Sicque seductrix mulier spe sua, quam conceperat, defraudata laudabilem fugitivum cum propria confusione dereliquit.

CAPUT

C A P U T XV.

De Cellerario charitativo & devoto.

PRænominatus etiam DEO dilectus Prior Juvenem quemdam satis acceptum omnibus nomine Bertholdum Kreimors in Cellerarium sui Monasterij ordinavit. Hic in officio suo cunctis exhibens charitatem, singulis, prout cuique necessarium erat, victum de Cellario secundum Monasterij possibilitatem hilari vultu ministravit, ita namque pro servanda pace verba sua formare consueverat, ut potius cibum ministrando perdere decerneret, quam lædere charitatem. Postquam verò pius Dominus fidelem suum servum è vivis vocare decrevit, pestilentia infirmitate tactus morti appropinquare festinabat, cui cum diceretur, quòd Subprior Monasterij nomine Daniel simili infirmitate deficeret, cum affectu loquens exclamavit in hæc verba: O utinam & hic Subprior noster mortem evadere posset, qui vir utilis est huic Monasterio, & ego inutilis pro eo jam jamque mori possem. Sed quia in utrisque Domino DEO beneplacitum fuit, hunc & illum è vivis citius vocabat.

C A P U T XVI.

De Laico mortuo, qui per intercessionem B. Meinulphi revixit.

EX quo Regulares Monasterij B. MEINULPHI eo tempore, quo primum dictum Monasterium reformabant, multis & gravibus laboribus, prout ipsis necesse fuerat, intendebant, pius Dominus DEUS ita cum eis misericorditer dispensabat, quòd rarissime debiles aut infirmos, quibus curam vel vacantiam præ operum multitudine impendere non valebant, inter ipsos habuerint. Cum enim contigerat unum de Laicis suis nomine Dedericum Roes infirmari, & quadam vice ob infirmitatem ejus depellendam balneo sociari, hic qui locò infirmarij eum respicere habuit, propter ejusdem infirmitatem aliquantulum diu ab ipso sese absentavit, & reversus infir-

infirmum in aquâ reperit declinâsse, quapropter gravi mœrore compulſus clamorem validum fecit, accurrit Prior, accurrunt Fratres, & dum ad eum, qui infirmus erat, perventum fuit, Prior & Fratres nullum indicium vitæ in eo conſiderantes mortuum judicabant, & ideo Dominum DEUM Sanctumque MEINULPHUM pro ipſo humiliter implorantes, is qui ab omnibus mortuus putabatur, in gaudium magnum vivus eſt receptus.

CAPUT XVII.

Quòd meritò implorare debent B. Meinulphum pro pio Interceſſore apud Dominum DEUM, qui in ejus Monasterio debiles ſunt & infirmi.

Licet prædictorum Regularium ſancta Regula Medicorum conſultum admittat, tamen quia tam multi ſanitatum effectus per merita B. MEINULPHI non ſolum circa ſuos verum etiam apud extraneos per Chriſti gratiam peracti ſunt, & in hodiernam diem ſunt, prout in præſenti opusculo ſæpiùs factum invenitur, ideò hi, qui ſe de gremio ſuo fatentur eſſe, videlicet Fratres ſuum inhabitantes Monasterium in omnibus ſuis infirmitatibus cum magna fiducia ſingulare refugium ad B. MEINULPHUM meritò habere deberent, quatenus ipſe verum Medicum JESUM Chriſtum, qui non emplastro nec pulſûs tactu, ſed ſolo verbo univerſa reſtaurat, pro ægris, ut ſalvi fiant, dignetur implorare. Nec dubium quin ſuum locum inhabitantes ille pius Dominus celerius quàm extraneos ipſo pio interceſſore pro eis implorante exaudiret, dummodo fiducia infirmorum in precando non defuerit. Quòd ſi fortè auxilium non ſentiretur, timendum eſſet, quòd confidentia in precando magna ex parte deficeret, nec hi qui ejusmodi forent, dicere poſſent cum Propheta: *fiducialiter agam*, propter hanc enim culpam, ut opinor, intraneus derelinquitur & non ſanatur, extraneus verò fiduciâ plenus ſuſcipit medicinam & ſanatur. Nonne Raab fiduciam habens ſalvata cum ſua totâ domo fuit, & peculiaris DEI populus ob minorem fiduciam derelictus?

E

CA-

CAPUT XVIII.

De infirmo Puero, qui per preces B. Meinulphi restitutus fuerat pristinae sanitati.

ERat quidam Clericus nomen Sifridus in oppido Geseke, cujus Fratris Filium tantus membrorum dolor invaserat, ita quod de eo nulla spes fuerat sanitatis, Pater verò ipsius multas misérias in eo animadvertens magis desiderabat eum defunctum esse quam viventem in agitudine, & quia idem Pater simplicis ac bonæ vitæ fuit (prout mihi optimè constat, qui virum novi) à Divina consolatione nequaquam fuerat derelictus, nam cum de sancto MEINULPHO pio Patrono sæpè dicti Monasterii relatum erat, quod potens esset apud Dominum DEUM, accepit memoratum ejus infirmum filium, & dicto adduxit Monasterio, ubi dum eundem debilem ac sospitate alienum ante altare B. MEINULPHI præsentavit, sanum de altari reportavit, sicque factum fuit, ut is, qui pridem infirmum suum Filium tristis adduxerat Monasterio, jam eo per preces B. MEINULPHI sano facto gaudens & lætabundus ad propria cum ipso remeaverit.

CAPUT XIX.

Qualiter Spoliatores Monasterii B. Meinulphi molestias vice versa recipiunt.

QUOD Dominus DEUS Judex justus in spoliatores & invasores Monasterii B. MEINULPHI vindex invenitur, magna ex parte per hoc convinci potest. Nam ex quo almus Christi Confessor prædictum suum Monasterium multis suis laboribus construi fecit, insuper & ipsum de bonis sui regalis patrimonii fundavit & dotavit, ac Christum solum hæredem bonorum constituit, prout in gestis ipsius manifestè reperitur, idcirco Dominus DEUS noluit, ut præfata bona sic, ut præfertur, in hæreditatem tradita absque punitione manus invaderet aliena, & ob id etiam prænomi-

nata

nata vindicta in raptores & injuriatores Monasterii supradicti non solum modernis temporibus verum etiam ab antiquitus inibi legalis erat & consueta. Nam quidam Civis Paderbornensis nomine Hermannus Wesperman nuncupatus homo fide dignus, vitæ laudabilis apud DEUM mihi retulit rem valde mirabilem ad me loquens in hæc verba: O Joannes, Sæculares Canonissæ quondam Monasterii B. MEINULPHI, antequam illud in Canonicos Regulares translatum erat, à quodam homine DEUM non timente vaccis suis spoliabantur, & eidem homini ad pœnam & vindictam, quia commemorata pecora à præfato Monasterio furtim ac clandestino modo abstulerat, ut præfertur, cornua in ejus Capite sese protendentia excrescebant, insuper ut inveterata quercus forinsecus in sua cortice inæqualis habetur, ita prædicti spoliatoris corpus foris factum est, & sic coram omnibus vitam suam miserabiliter terminavit. Ecce quomodo modernum non est, quod spoliator & invasor bonorum Monasterii B. MEINULPHI non evasit absque pœna, sed ab antiquitus est punitum, quod in supradictum commissum fuit Monasterium.

CAPUT XX.

Quomodo Regulares Monasterii B. Meinulphi multa adversa sustinuerunt. Et primò in temporalium bonorum ablatione, & persecutione propriarum suarum Personarum.

Cum præfatus ac DEO dilectus Prior sui que Fratres tam laudabilis vitæ exstiterint, ut præmemoratum est, & maximè quia unionem cordium & mutuam pacem secundum Regulæ constitutionem inviolabiliter observabant, necesse fuit, ut more S. Job in ipsis virtus adversitatibus plurimis probaretur. Quapropter de pietate Domini permissum fuit, ut multis annis continuè sibi subsequenter tribus adversitates absque ullo cessationis intervallo prædictus Prior Fratrèsque sui sustinerent, ablationem videlicet temporalium bonorum per raptores, penuriam quotidianorum ciborum, detractionem æmulorum. Ut igitur de primo puncto, de raptoribus breviter sermo fiat, sciant universi, quòd ab initio, quo Regu-

lares B. MEINULPHI inhabitare cæperunt, fuit in eos usque ad octavum annum continua temporalium bonorum spoliatio, similiter & gravis persecutio, prout in sequentibus declaratur. Pecora namque eorum & jumenta prædicto tempore sæpius eis ablata fuerunt, & quoties iteratò aliqualem procurationem in hujuscemodi fecerant, toties inimicorum manus, id quod recollectum erat, auferrebant. Iidem etiam inimici eorum in hoc contenti non fuerunt, quòd bona prædicti Monasterii abstulerint, ac plurima damna sæpius intulerint; verùm etiam illis temporibus unum de Fratribus antiquum, videlicet nomine Joannem Kilverman, devotum Sacerdotem captivum in fune per terras protervo more ducentes & trahentes usque ad oppidum Geseke perduxerunt. Ego etiam prædictorum inimicorum persecutionem non evasi; nam antequam investitionem sacri habitus susceperam, & versùs oppidum Geseke pro Monasterii negotio directus essem, quidam de prædonum ordine supervenientes non solum spoliaverunt, sed & per longum terræ spatium in equis sedentes me coram eis currere coëgerunt, ac in tali laborioso meo cursu unus eorum ludibriosè mihi loquens tale vulgare protulit verbum: *jam more canis te currere oportet*, & licèt responderim, Benedictum Dominum Jesum Christum majora pertulisse, tamen strictis manibus me tenens à veloci equestri suo cursu non cessavit. Alio tempore quando cum Fratribus prædicti Monasterii pro afferendis lignis silvam fueram ingressus, supervenère raptores, equos de curru solventes abduxerunt, aliquos etiam ex nostris captivaverunt, & quod deterius est, Laicum unum nomine Joannem de Monte graviter vulneraverunt.

CAPUT XXI.

De Sacerdote Saculari, qui Regulares Monasterii B. Meinulphi molestavit.

Temporibus, quibus Regulares reformationem Monasterii B. MEINULPHI inceperunt, pius Dominus ad eorum majus meritum eos probare volens, ordinatione ejus quidam Sæcularis Sacerdos nomine Gerhardus eos turbare ceperat, & molestare, quod dum ad tempus ageret, Dominus DEUS, qui de peccatori-
bus

bus justos facere solet, ac discordantes concordare, non solum prædictam turbationis maculam purgatam ac sedatam voluit habere, sed etiam ipsum turbatorem ad ejus servitium de prædictis malis revocare; quapropter cor prædicti turbatoris in melius tunc permutans eum apud supradictos Regulares Regularem fieri ordinavit. O felix impugnatio, per quam nocivus capitur impugnator! qui & alios capere laboravit; etenim ita contigit, quod non solum de lupo persequente agnus fieret, sed & paupertati eorundem Regularium cum suis propriis clenodiis ac aliis temporalibus bonis subveniret, nam omnia sua secum tulerat ad præfatum Monasterium. Iste itaque Frater longo tempore sanus inter Fratres vivens, tandem cum Domino DEO placitum fuerat, eum in senectute bona abstulit ab hoc mundo.

CAPUT XXII.

De quibusdam spoliatoribus Monasterii B. Meinulphi in speciali, & quid quisque receperit in vindictam.

Postquam dictum est de quibusdam Persecutoribus Canoniorum Monasterii B. MEINULPHI, nunc de illis dicendum restat in speciali, videlicet quid quisque in eos commiserit, quidve pro commissis receperit in vindictam. Itaque fuit vir quidam, qui prædictorum Canoniorum equos abstulit per rapinam, quibus ablatis postquam eos vendiderat, contigit, ut idem in terra nationis suæ, & peroptime sibi nota, ut puta, per quam sæpius solitus ire debebat, videlicet inter oppidum montis Martis & castrum Padberg, claro die circa viam ibidem errans iret, nec à tali erroris sui loco declinare potuit quovis modo. Et ecce Domino Friderico de Padberg strenuo milite cum suis viam faciente per locum, quo prædictus sic errabat, ab uno de servis suis intimatur, quod ille errans prope viam Monasterium Bodecense equis spoliasset, quo audito cum caballo ad eundem celeriter se divertens, propria manu injecta eum suis servis tradidit, sicque ad præfatum oppidum ducebatur. Ubi miles antedictus eundem in manus eorum resignans ait, ut ita de homine ipsis per se præsentato agerent, quod justitiam sibi, prout meruit, exhibere non cessarent. At illi causâ dijudicatâ ipsum laqueo

E ;

su-

suspenderunt. Quidam etiam Comes de Woldige Otto nomine DEI vindictâ perculsus est, postquam in præfatum B. MEINULPHI Monasterium per suos rapinam exercuerat. Nam statim totalis pars sui Dominatûs, quam Comes de Woldige pro se & suis hæredibus hæreditario jure possederat, per varios inimicorum incurfus in tantum deperiri ceperat, ac si non post multos annos depauperari deberet, prout in præsentiarum cernitur actitari. Nec immeritò, nam præfatus Comes non solum cum suis militaribus præmemoratâ rapinâ peccatis se involvit, sed quàm plures Oppidi sui oppidani dictæ spoliatiōi interfuerunt. Sicut ergò prædicti militares cum præmemoratis oppidanis dictam rapinam simul perpetrârunt, nec supradicto satisfecerunt Monasterio, damnum absque causâ illatum non impunitum permanfit. Plures enim de his, qui prædictam rapinam violenta manu abstulerunt, divinâ animadversione perculsi cæteris terrorem, ne consimile malum in Religiosos committerent Viros, incusserunt. Officiatus itaque prædicti Comitis nomine Fridericus Rumst, qui circa dictam rapinam tanquam Dux & Rector exstiterat, post factam spoliatiōem demeritis suis exigentibus non solum à domo dicti Comitis expellebatur, sed & in magna paupertate vitam uti & in variis miseriis traduxit. Alius ex dictis Raptoribus in loco mortuus est repertus, quem dum, qui præsentēs erant, diligentius intuerentur, inveniunt collum ipsius eversum & gyratum, prout de quibusdam dicitur esse factum, qui in manus dabantur inimici. Alius de præfatis, cum jam per infirmitatem circa finem vitæ constitutus esset, peccato mortali per venereum actum se involvens miserabiliter de hoc mundo sublatus est. Unus etiam ex illis patibulo affixus erat, cæteri verò complices, quo modo hinc moriendo recesserunt, longum (ut oppinor) esset explanare. Fuit & alius miles nomine Wrede de Holthausen, qui rapinam in prædictos Regulares fecerat, qua peractâ Domino DEO permittente in tantum depauperatus fuit, quòd propter inopiam confusus externas peteret Regionēs, & adhuc ignoratur, quorsum se diverterit, aut quo fine ultimum vitæ suæ clausērit diē. Servus verò prædicti Militis nomine Joannes Chütteken manus violentas in beati MEINULPHI extendens bonas, non diu post hoc contigit, ut gladio caput ipsius amputaretur. Alius etiam miles clandestino modo præfatum Monasterium non solum spoliavit, sed & servos suos

suos ad ipsum spoliandum exhortabatur, qui à leproforum peste postmodum infectus fuit, servi verò ejus, qui prædictum spolium perpetrarunt, impuniti minimè abierunt, nam unus eorum post perpetratum spolium leprâ (uti & Dominus ejus) infectus fuit; alius ab æmulis suis in campo interfectus. Et in hoc ad plenum satis mirari non sufficio, quòd aliqui homines audeant supradictos Regulares factò vel verbo molestare, ex quo quàm plurimis manifestum est, quòd per intercessionem B. MEINULPHI persecutores sui Monasterii damnum vel pœnam recipiunt in vindictam, prout communiter ad oculum cernitur. Erant etiam quatuor raptores, qui prædictos Regulares porcis suis spoliaverunt, & peracto spolio unus eorum divino permisso suspendebatur: secundus ad rotam damnabatur, tertius peste percussus vitam suam miserabiliter finivit, quartus verò quia prædictis Regularibus pro paupertatis suæ modulo satisfecit, de rapina vindictam minimè sensit. Audi & aliud de quodam milite, qui quædam bona Monasterii B. MEINULPHI in Menste ad supradictum Monasterium pertinentia absque consensu Abbatissæ supradicti Monasterii nomine Wabele von den Walde in possessionem sibi velut hæreditario jure possidenda acceptavit, quoddamque castellum construxit; hic, quæ mala eum secutura erant, minimè prævidebat, & quia ante ruinam cor hominis exaltatur, florenorum multitudinem, quibus abundaverat, nonnullis præsentibus ante se ponens, vanè in eis fuerat gloriatus; cùm verò jam securè in gloria sua se vivere putaret, paulatim in tantum depauperari ceperat, ut in esu nil habens, licet non ostiatim, artificiosa tamen calliditate panem mendicaverit. Sicque factum est, ut pecunia, in qua vanè antea fuerat gloriatus, à pecuniis, quas de injustis supradictæ curæ proventibus receperat, omnino consumpta fuerit, & ita finem vitæ suæ faciens in paupertate tam gravibus Excommunicationis sententiis innodatus extra cimiterium suum receperit sepulchrum. Prædicto etiam milite adhuc in vita existente, quia diversis paupertatum angustiis urgebatur, ante dicta bona Filio Fratris sui nomine Ermerdo obligavit, qui dum aliquantulum temporis eadem bona sub se habuit & possedit, similiter pauper & miserabilis factus fuit inter coæquos militares, quemadmodum prædictus miles patruus ejus. Post hoc omnes alii, qui memorata bona possederant, quæ malo titulo à sæpè dicto Monasterio B.

MEI-

MEINULPHI abstracta erant, periculum damni minimè evaserunt, nam sicut rubigo ferrum ita & bona Ecclesiastica minùs justè acquisita, si aliis bonis associata fuerint, eadem consumere non desistunt. Caveant igitur universi Monasterium B. MEINULPHI spoliare aut inhabitantes molestare, ne omnipotentis DEI manum post commissum malum, quemadmodum prædicti confusione magna perpeffi sunt, sentiant in vindictam. Quomodo quidam bona Monasterii B. MEINULPHI violenter auferentes, sibique minùs justè usurpantes nec ante obitum suum restituentes visi sint post mortem gravissimis pænis tormentari in Monte, qui vulgari nomine dicitur Lurleberg vel latine Lullus (de quo videre est in monumentis Paderbornensibus aliisque Authoribus & Historiis Westphalicis) ad parcendum famæ ac honori certarum Familiarum hîc tamen contexere supersedeo cum adhortatione, ut nemo malè acquisita (dum adhuc in vivis degit) differat restituere, ne post obitum intolerabilibus pænis involvatur, notum namque Sancti Augustini adagium: *non dimittitur peccatum, nisi restituatur ablatum.*

C A P U T XXIII.

De gravi Ciborum penuria inter Fratres.

JAm quia dictum est de ablatione temporalium bonorum per raptores, modò consequenter de ciborum penuriâ, quâ Regulares Monasterii Budecensis longis temporibus premebantur, restat enarrandum. Nam quia prædicti Regulares de pauperculis Monasterii sui redditibus parùm gaudere potuerunt, ut præfertur, ex eo quòd magna pars bonorum dicti Monasterii per ultimam Abbatissam ipsius extraneis personis impignorata fuit; necessarium erat, ut pauperum cibus corpora sustentarent. Quapropter potagia talia qualia, sorbilia, pulmenta, & legumina præmemoratis Fratribus refectionum temporibus apposita cum gratiarum actione sunt insumpta, & utinam in prædictis ad naturæ sustentationem sufficientiam habuissent. Sæpius etiam cum jam pransuri erant, panes foris à vicinis mutuabant, & quòd prædicti DEO devoti Fratres graves molestias

EX

ex ciborum defectu sustinerent, ex hoc quod sequitur, probari potest. Nam ex Monasterio B. Laurentii infra muros oppidi Swollensis sita-
ti, de quo prædicti Regulares Reformatores B. MEINULPHI per Reve-
rendum Wilhelmum Episcopum Paderbornensem vocati fuerunt, qui-
dam Regularis, nescio, quo Zelo ductus Fratres suos in eodem Mona-
sterio B. MEINULPHI licentiâ acceptâ visitavit. Quò dum pervenerat
æstuali tempore, & quadam vice ad mensam refectorialem cum con-
ventu sederet, contigit, quòd rusticanus cibus, non qualis Swollis
in proprio suo Monasterio occurreret, eidem ad edendum antepone-
retur, videlicet Narsturtium crudum sale conspersum, quod vulgari
lingua dicitur Gartkretse, deinde ossa de grosso filigineo pane facta,
quam prædictus Frater intuens non attigit, ut comederet, nisi valde
parum, & cùm cibos lautiores præstolaretur apportandos, putabat
námque quòd circa finem refectionis meliora fercula ad insumendum,
quemadmodum ad divitum mensas fieri solet anteferri deberent, &
ecce minister refectorii pro lautioribus cibis cereâ cum suis frondi-
bus in magna multitudine supra mensam posuit ante Fratres. Præ-
fatus Regularis itaque qui à foris venerat, intuebatur hoc, quod fue-
rat ad edendum ante positum, mirabaturque, quòd tales viri, quos
anteâ delicatos noverat, tam vilia & abjecta nutrimenta locò cibo-
rum, qui hominem reficere minùs possent, alacriter insumere non de-
sisterent, & prandiò factò supradictus Frater, qui gaudens, ut se re-
ficeret, ad refectoryum accesserat, non solum tristis sed & esuriens
à mensa recedebat, & unum de Conversis Monasterii accedens no-
mine Gottfridum sciscitatus est ab eo me præsentem dicens in hæc ver-
ba: mi Frater Gottfride & qualis est cibus, quo hîc sustentatis cor-
pora vestra? & Conversus respondens aiebat: Domine satis bonum
est, quod in tantum habemus ad edendum, tamen sciatis, quòd pro-
cessu temporis, videlicet cùm nuces avellanæ similiter & accasia ma-
tura sint, meliorem mensam nos habere contingit. Frater hoc au-
diens quòd accasia, quæ porcorum cibus sunt, expectarent pro me-
lioribus cibis suis, multum abhorrens cibum istum interrogando lo-
quebatur prædicto Converso in hunc modum: éstne aliquis hîc, qui
me ad oppidum Geseke perducere possit, ut sic per viam, quâ ad vos
veneram, revertar ad meum Monasterium? Sicque factum fuit, ut
confratribus suis Monasterii B. MEINULPHI in paupertate relictis ad su-

F

pra-

prædictum suum Monasterium remearet. Si hoc in solemnioribus Festivitatibus, quid in Ecclesiastico jejunio factum fuerit, colligendum relinquo.

CAPUT XXIV.

De Potu supradictorum Regularium, & de eorum lectisterniis.

Quia dictum est, quibus cibariis supradicti Regulares secundum temporis exigentiam circa reformationem Monasterii B. MEINULPHI sunt refecti, nunc me non piget calamo annotare, qui & qualis tunc eorum potus fuerat, nam quia omnimoda paupertas ipsis aderat, asinum paucis nummis comparantes, cum parvæ carrulæ jungabant, ac multitudinem silvestrium fructuum pomorum & pirorum vecturâ adducebant, quos adductos in frusta conterendo, vasis perantiquis propter DEUM ipsis ministratis imponebant, ac aquam calidam super infuderunt abundanter, de præfato liquore brodio, postquam ad breve temporis spatium steterat, receptum est ad vasa talia, qualia Fratrum paupertas habuit & admisit, & liquorem talem circa refectiorem & labores cum gratiarum actione pro potu suo fumebant. Verum cum prædictus liquor in vasis deficere cepit, aliam aquam calidam, ut in potu non deficerent, infundebant. Quod si præ operis multitudine eandem calefacere non valebant, frigidam infundere non cessabant. Domine DEUS, si præfatum potum servis tuis non indulcorasses tuâ gratiâ, corporaliter utique defecissent. Nam quodam tempore me præfente quando Fratres circa locum, qui Wulweshausen nominatur, gravi labore infunderent, & unus ex eis de supradicto potu biberet, incommodumque sibi adesse sentiens valida voce, quia patiebatur, exclamavit. Prædictorum etiam Regularium lectisternia qualia erant circa reformationem supradictam, exprimere non cessabo. Ex indispositione namque collapsi Monasterii in suis ædificiis, quod reformare intendebant, iidem Fratres diversa inibi loca pro quiete noctis sibi usurpantes, nunc in choro S. Liborii, nunc supra turrim tempore noctis quieverunt, & quia in lectisterniis magna necessitas eisdem imminabat, quædam devota Matrona Civitatis Paderbornensis hoc audiens, lupulum, cum quo

quo jam braxatum fuerat, hinc inde inibi congregare fecit, & dum exsiccatus erat, Fratres prædicti Monasterii cum vectura sua adducientes culcitras ex eo confecerunt. Quid plura? unus ex illis ex defectu prædicti lupuli culcitram non habebat, & idcirco circa initium noctis, quando sopori corpus suum tradere concupierat, faccello sese intrudens paucis graminibus suppositis in pace cordis quietè obdormivit. Et licet primi Reformatores Monasterii Bodecensis tam pauperes rebus exstiterint, quòd eorum corpora ad sui subsistentiam vix perseverare potuerint, ut præfertur, tamen quia Religiosam ac exemplarem vitam diligenter observabant, in divitias spirituales ex magna paupertate profecerunt, & quamvis plures eorum fuerint, tamen in paucissimis & pauperculis sumptibus, quos in suum habebant usum, gratiarum actiones Domino DEO referentes contenti fuerunt. Cesset igitur querela quorundam religiosorum, qui quamvis plurimos redditus habuerint, personas tamen numero paucissimas asserunt in victu & vestitu se sustentare non posse. Quod si ita est, hoc idem non mirentur, nam ex quo Domino DEO secundum vota labiorum suorum alacriter & devotè non serviunt, spirituales vitam à Monasterio suo alienam facientes, procul dubio pium Dominum DEUM Procuratorem suum ipsis ad sufficientiam providere non compellunt, ut apparet, ex quo etiam quod negligentius, quibus ordinis vigor imminuitur, admittere non verentur, ideo Dominus DEUS spoliatores aliosque adversarios eis admittere non cessabit, & nisi resipuerint devotam vitam resumentes, ad ultimam egestatem (prout in plurimis Monasteriis heu jam factum cernimus) ad ipsorum non parvam confusionem faciet eos pervenire. Hæc prædicta paupertatis insignia de vilibus cibis Canonorum Regularium circa reformationem Monasterii B. MEINULPHI, similiter & de eorum potu & lectisterniis idcirco præsentibus inserui, ut si consimile propter quamcunque causam DEO piè permittente in eodem Monasterio contingeret sustinendum inhabitatores loci, DEUM paupertatis Amatores præ oculis habentes pauperum cibos, quibus natura, quæ modicis est contenta, sustentari potest, infumere non recusent, quemadmodum eorum Antecessores fortes Athletæ stricti in præfato Monasterio ciborum & potuum defectum, prout hinc antedictum est, patienter sufferebant.

C A P U T XXV.

De gravissimis Laboribus Fratrum.

PRædictus etiam Prior & Fratres ejus non solum ciborum defectu, de quo prædictum est, premebantur, verum etiam ad majorem corporum suorum penam Domino DEO permittente longo tempore gravissimis laboribus inedia tanquam pedissequa se conjungente insudabant, nec unquam querelæ aut murmuris verbum auditum est ab eis, sed patientiam in omnibus exhibentes meritum operis sui apud DEUM repositum habere satagebant. Postquam verò esuriei tempora in præfato Monasterio de dono DEI aliquantulum fuerunt temperata, & interdum pisces recentes ad aliquod inconsumtum Fratribus in refectorio ad mensam considentibus inopinatè ministrati, unus inter eos nomine Joannes, qui prædicti Monasterii redditus & proventus satis exiguos esse noverat, valde hoc admirans nescivit, unde hæc specialis ciborum gratia evenire posset, nisi quod sollicitus Fratrum Procurator B. MEINULPHUS hanc ciborum gratiam apud pium Dominum DEUM (cui devoti Monasterii sui Fratres fideliter deservirent) procurasset. Nec immerito: nam quamdiu Monasteriorum Fratres cujuscunque etiam Ordinis in mutua dilectione, ac in observandorum observantia fuerint diligentes, tamdiu Dominus DEUS suos minimè derelinquens, necessaria tam pro præsentis vita conservanda quàm etiam æterna obtinenda eis ministrare non cessabit, & in quantum Monasteriorum Fratres minus diligentes fuerint in præfatis, in tantum Dominum DEUM justo suo judicio minus diligentem circa se sentient in ministrando, tamdiu namque DEUS Provisor est Fratrum in Monasteriis, quamdiu ipsi observandorum diligentes inventi fuerint observatores.

CA-

C A P U T XXVI.

*De Oblocutoribus in Regulares B. Meinulphi Monasterii
Bodecensis & quid singulis ob hoc contingebat.*

Cum jam de ablatione bonorum temporalium, de penuria ciborum, de gravissimo labore dictum est, restat nunc dicendum de oblocutoribus, quos Regulares, dum primò Monasterium B. MEINULPHI reformare cæperunt, sine ulla intermissione adversum se graviter pertulerunt. Multi namque in vicinis circumquaque dicti Monasterii locis tam de Clericis quàm de Civibus, & maximè, qui in populo majores habebantur, prædictorum Regularium famam ex eo, quòd religiosa eorum vita à sua velut monstruosa videbatur, denigrare laborabant. Præterea Suffraganeus quidam nomine Tilmannus ori suo minimè parcens in Regulares supradictos Reverendissimi Episcopi Ecclesiæ Paderbornensis Vicarius fieri laborabat; sed Episcopus audito quid oblocutionis in eosdem fecerat Regulares, Vicariatûs sui officium denegavit; & ob hoc dolore stimulatus ac confusione peresus exteras petiit regiones, & velut peregrinus in terra aliena noscitur esse defunctus. Etiam quidam Prælatus præsentiam prædictorum Regularium graviter ferens oblocutores verbis eos lædere non formidans inter cætera agebat: dictos Regulares nidificare quidem posse in Monasterio Bodecensi, sed Juvenes ibidem minimè parturire, hic dum Monasterio Bodecensi absque rationabili causâ contrarius exstiterat, nec eidem reconciliatus postmodum habebatur, finem vitæ suæ non laudabiliter finivit. Quomodo verò præfati Regulares DEO fortiter adjuvante, imò eo totum perficiente in Monasterio suo Bodecensi nidificaverint, cunctis noscitur manifestum, & nisi iidem Regulares fortiter ibidem laborando nidificassent, præfatus locus propter malum Patriæ statum jam diu in solitudinem redactus fuisset, ut ex certis causis jam opinor. Cætera in hujus opusculi processu pius lector invenire potest, ubi de Sexto Priore prædicti Monasterii cætera referuntur.

C A P U T XXVII.

De Nola, quæ campana B. Meinulphi nuncupatur.

Quia in præmemoratis de primo Priore convenientem locum habere non potui narrare de campanâ B. MEINULPHI, de Dalmatica ipsius, & de Tilia, uti & de singularibus exercitiis Matris ejus convenienter annectere non potui, jam antequam de secundo Priore supradicti Monasterii relationem faciam, dignum duxi de præfatis id, quod antiquorum & veridicorum relatione mihi intimatum fuit, Posteris in scriptis commendare. Itaque in sæpe dicto Monasterio Büdecensi est quædam parva Nola, quæ campana B. MEINULPHI nuncupatur, & inter reliquias B. MEINULPHI in hodiernam usque diem reservatur, de qua, tempore quo primum Regulares Monasterium prædictum inhabitare cæperunt, hæc seniorum villanorum, qui prædictum locum inhabitaverunt, relatio fuit, ut quandocunque una de Canonissis prædicti Monasterii viam universæ carnis erat ingressura, dicta campana ante mortem sine omni humano adminiculo sonum valde sonorum per se fecit, quo facto erecta in statione sua permansit, Canonice verò Monasterii sonum scientes per prædictam campanulam esse factum indubitanter noverant, quod una earum statim esset moritura, & idcirco per majorem vitæ suæ emendationem ad mortem se singulæ præparabant. Et ita factum & completum fuit, quod de prædicta campanula in sequentia B. MEINULPHI decantatur: *O quam signum singulare, quo nos ad mortem præparare monet sonus Cymbali.* Cum verò quædam de sæcularibus Canonessis nuptui tradi debuerat, prædicta campanula simili modo sonum fecit, sed sonò factò in lateribus jacens inventa fuit. Hæc etiam campana eodem die, quo ultima Abbatissa Monasterii B. MEINULPHI nomine Walburga coram Reverendo Wilhelmo Ecclesiæ Paderbornensis Electo & confirmato ac ejus Capitulo suo antedictum Monasterium cum omnibus suis bonis resignavit, sonum faciens fecit manifestum, quod & ipsa ad breve temporis spatium post prædictum campanæ pulsus vivere debuit super terram, quod & ita contingebat.

CA-

C A P U T XXVIII.

De Dalmatica B. Meinulphi.

Postquam Regulares B. MEINULPHI Monasterium inhabitare cæperunt, à nonnullis personis ad eorum pervenit aures, quòd quicumque Dalmaticam B. MEINULPHI (qua sacris altaribus assistere in suo Archidiaconatûs officio solitus erat) indueret, & non ea dignus esset, subsecutura morte ob hanc indignitatem plecteretur, & ut illius facti apud eosdem Regulares evidens testimonium nosceretur, contigit, ut duo Suffraganei, licèt non uno sed succedente sibi tempore ad præfatum Monasterium pro exercendo suo officio vocati prædictam sacram Dalmaticam induerunt, & induti officium, ad quod venerant, compleverunt. Quo peracto ambo eodem anno viam universæ carnis sunt ingressi, prout aliqui nostrum, qui adhuc superstites in vitâ sunt, de hoc testimonium veritatis allegare possunt. Testor similiter quosdam devotos fuisse Patres, quos in Canonica nostra novimus cum prædicta sacra Dalmatica vestitos, quibus tamen hujusmodi vestitura non obfuit, imò ipsis magis profuit ad salutem ex eo, quòd iidem postmodum longo tempore devotam gerentes vitam vestigium sanctitatis reliquerunt. Hæc de sacra veste B. MEINULPHI in præsentibus annotare decrevi, ne eadem vestis indecenter sed cum devotione tractetur & tangatur, qui verò se eâ induere proposuerit, sit talis in conscientia, qualem eum ad hoc esse oportet, ut plagâ mortis quemadmodum supradictos Suffraganeos & nonnullos alios, eum non involvat.

C A P U T XXIX.

De Divina cantûs modulatione aliquando audita circa sepulchrum B. Meinulphi.

Circa initium Reformationis Monasterii B. MEINULPHI coloni aliqui in villa ibidem propè posita habitabant, inter quos unus eorum nomine Gerwinus homo DEUM timens, fidèque dignissimus dicebat, se senem Patrem habuisse, ac eundem
quin-

quingenta annis pulsatorem campanarum Ecclesiæ Büdecensis existisse, referebat antedictus Gerwinus prædictum campanarum pulsatorem, Patrem nempe suum dixisse, quod sæpius dulcissimas vocum modulationes circa sepulchrum B. MEINULPHI audivisset. Illud idem, quod prædictum est, vir senio benè multo confectus nomine Tilemannus de Seckere, quem in contigua testudinali habitatione prope turrim versùs Aquilonem primi Reformatores Monasterii B. MEINULPHI habitantem invenerunt, consueverat enarrare.

C A P U T XXX.

De Tilia B. Meinulphi.

Licèt relatio veteranorum de progenie in progenies certis sigillarum litterarum documentis, aut etiam registris munita non fuerit, tamen ut plurimum veritatem non amittit. Idcirco id, quod à senibus usque ad me senem sua relatione deductum est, hoc Posteris meis scriptis referare non tardabo. Cum enim primò Monasterium B. MEINULPHI in statum Regularium Canonicorum translatum reformare laboravimus, quidam senes, quos pro tunc circa præfatum Monasterium habitantes invenimus, id, quod sequitur, nobis pro fide referebant. Dicebant, inquam, quod prope præfatum Monasterium versùs Austrum quasi ad triduum miliare in villa desolata, quæ maternâ linguâ Alten-Büeken nuncupatur, quædam esset Tilia, quæ ab incolis vicinorum locorum Tilia B. MEINULPHI vocaretur; causa etiam, quare eadem Tilia præfatum nomen haberet, annectentes dixerunt nobis, prout ipsis à Progenitoribus suis fuerat revelatum, videlicet quod B. MEINULPHUS sub eadem Tilia natus esset, quod si curiosè ab aliquo quæratur, quomodo hoc evenerit, cum idem B. MEINULPHUS de nobilibus Parentibus oriundus fuit? hæc hujus rei causa protinus assignatur, nam eo tempore Carolus Magnus illam terram, quæ nunc Westphalia dicitur, ab errore gentilitatis imperiali gladio ad Christi fidem convertibat, castrum dictum Fürstenberg Paderbornensis Diœcesis, quod veteranorum relatione ad Parentes B. MEINULPHI pertinuit, etiam sibi caput; quo capto, dum Christiani Principes ex Comitatu Regis Caroli illud introgressi

gressi sunt, videntesque illuc nobilem castri Matrem videlicet B. MEINULPHI gravidam partuque vicinam velut boni catholici viri eam cum pace absque ullâ molestia abire permiserunt. Et quia supradicta villâ Alten-Büdecken in vicino sibi posita, & per exercitum Caroli prædicti Regis devastata, dos præmemoratae mulieris exstitit, ut à senibus nobis dictum, eadem gravida mulier in tanto suae anxietatis periculo, dum melius, quò se verteret, non inveniret, ad præmemoratam villam velocius ire properavit. Ubi cum pariendi tempus proximavit, filium suum MEINULPHUM in loco minùs ad hoc apto (forfan puto quòd prædictâ Tiliâ) ut senes nobis retulerunt, parturierit. Post hoc aliquo transacto tempore quamvis prædicta villa per Carolum depopulata fuerat, ut præfertur, tamen quia illa pars terræ ad fidem Christi per imperialem gladium jam conversa fuit, propterea eadem villa paulatim reparari cæperat, & à Wichtrude Matre B. MEINULPHI ejusque colonis denuò incolari. Ita quòd eadem Mater nobilis fœmina in pecoribus & jumentis ibidem pro se & filio suo supradicto habuit nutrimentum; hujus testimonium ex hoc haberi potest; nam in antiquissima legenda B. MEINULPHI legitur, quòd dum subulcus B. MEINULPHI quadam vice ad pascendum porcos deducebat, visionem de novo Monasterio construendo in eodem loco viderat, in quo idem Monasterium nunc exstructum cernitur. Ex prædictis ergò verosimiliter convinci potest, quòd licet Pater B. MEINULPHI fide catholica imbutus defunctus sit in bello, Mater tamen non remotè sed in vicinia prædicti Monasterij, puto in villa Alten-Böcken, suam habuerit mansionem, & quòd B. MEINULPHUS secundum vulgare proverbium in eadem villa sub præmemorata Tilia exordium vitæ sumpserit. Quapropter ut etiam tam insignis pueri nativitatis locus, qui inter Westphalos velut præcipuus habendus est, & ante hac haberi debuit, longis post temporibus cognosci possit, eadem Tilia Domino DEO disponente ultrà quingentos annos usque ad tempora, quibus prædictum Monasterium inhabitare cæperunt, suam vigorosam crescentiam & virentiam plenius observabat, & adhuc ab incolis terræ prædicta Tilia B. MEINULPHI nuncupatur.

(X) regulares in m. 116.

G

CAPUT

CAPUT XXXI.

De Spiritualibus Exercitijs Matris B. Meinulphi.

AUdi rem speciali gratiâ redundantem! Mater B. MEINULPHI jam noviter de gentilitatis errore ad fidem Christi conversâ, cum vir ejus fide catholica imbutus mortuus in bello sit, ipsa eadem viduata marito continentiam proximam virginitati palmam observare decrevit. Ipsa etiam Wichtrud vocabatur, quod vocabulum quodam veritatis præfagio sortiebatur, quia pro Christi nomine cum vitijs & concupiscentijs bellum legitimè gessit. Prædictum textum de vita B. MEINULPHI extractum cum legissem, non sine vulgari gaudio perfusus legi, ex eo quòd tam nobilis fœmina, quæ antea brevi videlicet temporis intervallo transacto ligna & lapides in gentilitatis errore adoraverat, jam ad fidem Christi conversâ pro utili ac bono exercitio locò Magistri timorem & amorem DEI sibi constituerat. Verùm animadverteram, quòd eadem nobilis fœmina nomine Wichtrud quasi quodam veritatis præfagio gauderet, quia pro Christi nomine cum vitijs & concupiscentijs bellum legitimè gessit, & ejusdem nominis præfagium quid prætenderet, cum minimè intelligerem, devotum super hoc consului virum, ut quid præfatum nomen significaret, explanaret. Hic quia præcipuus in ejusmodi mysterijs habebatur inter Fratres Monasterij B. MEINULPHI, paululùm deliberatus super hoc mihi respondens ait in hæc verba: Ex quo Wichtrudt Mater B. MEINULPHI cum vitijs & concupiscentijs bellum legitimè gessit, ut præfertur, ideo inditum nomen ejus, quod est Wichtrudt, secundum præfagium ad effectum prædicti spiritualis belli in materna lingua meritò sic sonare videtur: *Weichet dar üt*: ac si Christus mulieri noviter ad ejus fidem conversæ ita loqueretur: spirituales præpara tibi libram & concupiscentias tuas malas ac alia peccata tua, quæ in te ponderosa sunt sicut talentum plumbi, velut per libram in æquitatis lance de interioribus tuis librando deicere non abistas, & ita nomine tuo, quod est Wichtrudt uteris ad tui ipsius æternam salutem, dum id quod in te vitiosum & damnosum est, *Weichet dar iiet* scilicet è cordè tuo. Nec talis nominis dicti interpretatio, ut præfertur, alicui extranea videatur, cum Omnipotens

